

Nieuws

Dreigend gat tussen PGB en onderwijs

Het PGB

Per Saldo

Steunpunten

Hulp inhuren

Lid worden

Brochures

Links

English

Niet ingelogd
nu inloggenCopyright © 2004
Per Saldo**Knelpunten blijven**

Budgethoudersvereniging Per Saldo is bang dat er opnieuw gaten vallen in de zorg, hulp en begeleiding voor gehandicapte, schoolgaande kinderen. Dat is het gevolg van het voorstel voor een nieuwe richtlijn 'Afbakening en reikwijdte AWBZ en onderwijs', dat staatssecretaris Ross van Volksgezondheid, mede namens minister Van der Hoeven van Onderwijs, onlangs naar de Tweede Kamer heeft gestuurd. Volgens de staatssecretaris is de nieuwe richtlijn een goede, sluitende oplossing, zodat elk kind met een handicap ook op school alle nodige hulp kan krijgen. Per Saldo twijfelt daar ernstig aan. De Tweede Kamer neemt binnenkort een beslissing over de voorgestelde nieuwe richtlijn. Op 1 augustus 2004 moet de nieuwe richtlijn van kracht worden.

De nieuwe richtlijn is het antwoord van de staatssecretaris op de problemen die vorig najaar aan het licht kwamen rond kinderen die met een persoonsgebonden budget én een rugzakje naar een gewone, reguliere school gaan. Bij een herindicatie kregen zij plotseling veel minder zorg, hulp en begeleiding, omdat de school daar voor zou moeten zorgen. Die had daar echter geen middelen voor. De staatssecretaris beloofde toen een oplossing te bedenken vóór het nieuwe schooljaar 2004-2005. In de tussentijd kregen alle mensen die al een persoonsgebonden budget hadden, een budgetgarantie totdat er een oplossing zou zijn gevonden. Die oplossing ligt er nu, aldus de staatssecretaris.

Voorstel

In de nieuwe richtlijn 'Afbakening en reikwijdte AWBZ en onderwijs' staat precies omschreven welke zorg, hulp en begeleiding de school moet leveren en welke aanvullende hulp via de AWBZ (en dus ook via een persoonsgebonden budget) kan worden geregeld. Het voorstel komt in het kort hier op neer:

- Ouders met een schoolgaand, gehandicapt kind moeten eerst een indicatie vragen voor het speciaal onderwijs. Dat kan bij het Regionaal Expertise Centrum (van samenwerkende speciale scholen). Ook als ze van plan zijn om hun kind naar een reguliere school te laten gaan.
- Een onafhankelijke Commissie van Indicatiestelling (Cvi) beoordeelt of het kind recht heeft op speciaal onderwijs. Als dat zo is, kunnen de ouders twee kanten op. Ofwel, ze brengen het kind naar een speciale school waar de indicatie voor geldt. Ofwel, ze brengen het kind naar een reguliere school. Het kind krijgt dan een 'rugzakje' mee, met een aantal extra voorzieningen, die op die reguliere school kunnen worden ingezet.
- In het speciaal onderwijs zorgt de school niet alleen voor extra onderwijs, maar ook voor een aantal zorgtaken. Per soort speciale school is precies omschreven hoeveel minuten van welke soort zorg, hulp en begeleiding de school moet bieden. Op een school voor doven is bijvoorbeeld per kind per week 218 minuten ondersteunende begeleiding aanwezig. Op een basisschool voor lichamelijk gehandicapte kinderen is per kind per week 241 minuten persoonlijke verzorging en 30 minuten verpleging aanwezig. Er geldt hierbij een uitgebreide, gedetailleerde tabel voor elke soort speciale school.
- Heeft het kind meer zorg, hulp en begeleiding nodig dan de minuten per week die in deze tabel staan, dan moeten de ouders naar het Regionaal Indicatie Orgaan voor een aanvullende indicatie. Blijkt uit die indicatie dat er inderdaad meer hulp nodig is dan het speciaal onderwijs kan bieden, dan heeft het kind recht op die hulp vanuit de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ). De ouders mogen daarbij kiezen of ze de hulp in natura willen ontvangen (via een zorgorganisatie) of dat ze de hulp zelf willen regelen met een persoonsgebonden budget. Deze extra hulp kan op school worden ingezet, maar ook thuis, in het weekend of in de vakanties.
- Er is één belangrijke uitzondering op deze regel. Het RIO kan geen indicatie afgeven voor activerende begeleiding voor een kind dat een indicatie heeft voor het speciaal onderwijs. Het onderwijs moet namelijk in zulke begeleiding voorzien. Bovendien staat in de nieuwe richtlijn dat een persoonsgebonden budget dat is toegekend op grond van een indicatie voor persoonlijke verzorging, verpleging of ondersteunende begeleiding niet mag worden gebruikt voor extra activerende begeleiding op school.

Oplossing

Staatssecretaris Ross stelt dat alle kinderen op deze manier alle zorg krijgen die ze nodig hebben. Immers, als de school de zorg niet kan leveren, maakt het kind vervolgens aanspraak op zorg vanuit de AWBZ.

Knelpunten

Per Saldo juicht de uitgangspunten van de nieuwe richtlijn toe. Er is inderdaad een sluitend systeem nodig voor zorg, hulp en begeleiding voor schoolgaande kinderen met een handicap of met problemen. Maar de belangenvereniging van budgethouders ziet wel een aantal belangrijke knelpunten in de voorstellen van de staatssecretaris.

- Het belangrijkste en grootste knelpunt is de situatie van ouders die er voor kiezen om hun kind naar een reguliere school te brengen. Zij krijgen een 'rugzak' mee met extra onderwijskundige hulp voor hun kind. In de rugzak regeling (officieel: leerlinggebonden financiering) staat dat er vanuit de rugzak een aantal zaken worden betaald. Het gaat om (1) extra uren voor de leerkrachten op school, zodat ze meer aandacht aan het kind met een handicap kunnen besteden, (2) een aantal uren ambulante begeleiding vanuit het speciaal onderwijs en (3) een potje met geld voor extra lesmateriaal en aangepaste leermiddelen. In de rugzak zit géén geld voor persoonlijke verzorging, verpleging en ondersteunende begeleiding. Maar het kind krijgt hiervoor ook geen indicatie van het RIO op grond van de AWBZ. Immers, het kind heeft al een indicatie voor het speciaal onderwijs. Zonder die

indicatie zou het namelijk geen rugzak meekrijgen om naar het reguliere onderwijs te gaan. Kortom, er dreigt een gat te vallen in de zorg, hulp en begeleiding aan kinderen met een handicap in het reguliere onderwijs.

- Scholen zijn lang niet altijd in staat om voldoende activerende begeleiding te bieden aan hun kinderen. Speciale scholen komen hierbij soms al tekort. Reguliere scholen hebben hier vrijwel zeker grote problemen mee. Je kunt dus nauwelijks van scholen verwachten dat ze zonder meer verantwoordelijk worden voor alle activerende begeleiding.
- Er geldt in de nieuwe richtlijn feitelijk een verbod om het persoonsgebonden budget in te zetten voor activerende begeleiding op school. Dat is in strijd met de bestedingsvrijheid van budgethouders, zoals die is vastgelegd in de regeling van het persoonsgebonden budget.

Definitief

Per Saldo heeft deze knelpunten opgeschreven en naar de Tweede Kamer gestuurd. De Tweede Kamer moet zich nog uitspreken over de nieuwe richtlijn. Binnenkort valt de beslissing. Zodra bekend is hoe de nieuwe richtlijn er definitief uit komt te zien, leest u meer op deze website.

Meer informatie

Meer informatie over de nieuwe richtlijn 'Afbakening en reikwijdte AWBZ en onderwijs' is te vinden op de website [Niet afwachten](#).

1 april 2004

- [nieuws](#)
- [achtergronden](#)
- [vraagbaak](#)
- [ontmoetingsplein](#)
- [verder op internet](#)
- [documentatie](#)

thema:

financieringsvormen

zelf kiezen

nieuwe
bekostiging

wachtlijstaanpak

wonen

werk, onderwijs
& vrije tijdfinancierings-
vormen

arbeidsmarkt

zorgketen

financieringsvormen/ nieuws

Print

Richtlijn 'afbakening en reikwijdte AWBZ en onderwijs'
16-03-2004

Staatssecretaris Ross heeft de richtlijn 'afbakening en reikwijdte AWBZ en onderwijs' aan de Tweede Kamer aangeboden. Ze doet dit mede namens de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

De richtlijn, die per 1 augustus 2004 ingaat, moet ervoor zorgen dat elk kind, ongeacht de mate van beperking, onderwijs kan volgen. De richtlijn is bestemd voor zorgkantoren en RIO's.

De volgende documenten staan op deze site:

[Brief aan de Tweede Kamer](#)

[Richtlijn](#)

[Antwoorden op Kamervragen over de gedragslijn](#)

[↑ top van de pagina](#)

[Terug naar overzicht](#)

- [nieuws](#)
- [achtergronden](#)
- [vraagbaak](#)
- [ontmoetingsplein](#)
- [verder op internet](#)
- [documentatie](#)

thema:

financieringsvormen

zelf kiezen

nieuwe
bekostiging

wachtlijstaanpak

wonen

werk, onderwijs
& vrije tijdfinancierings-
vormen

arbeidsmarkt

zorgketen

➔ financieringsvormen/ documentatie

Richtlijn "afbakening en reikwijdte AWBZ en onderwijs" - brief

Staatssecretaris Ross biedt in deze brief de richtlijn "afbakening en reikwijdte AWBZ en onderwijs" aan. Ze doet dit mede namens de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. De richtlijn, die per 1 augustus 2004 ingaat, moet ervoor zorgen dat elk kind, ongeacht de mate van beperking, onderwijs kan volgen. De richtlijn is bestemd voor zorgkantoren en RIO's.

Aangeleverd:
16-03-2004

Auteur:

Document:
[RichtlijnDGB-2463928A.doc](#)

[Terug naar overzicht](#)

zelf kiezen

nieuwe
bekostiging

wachtlijstaanpak

wonen

werk, onderwijs
& vrije tijdfinancierings-
vormen

arbeidsmarkt

zorgketen

- [nieuws](#)
- [achtergronden](#)
- [vraagbaak](#)
- [ontmoetingsplein](#)
- [verder op internet](#)
- [documentatie](#)

thema:

financieringsvormen

➔ financieringsvormen/ documentatie

Richtlijn "afbakening en reikwijdte AWBZ en onderwijs" - document

Richtlijn "afbakening en reikwijdte AWBZ en onderwijs"

Aangeleverd:
16-03-2004

Auteur:

Document:
[richtlijn2DGB-2463928B.doc](#)

[Terug naar overzicht](#)

zelf kiezen

nieuwe
bekostiging

wachtlijstaanpak

wonen

werk, onderwijs
& vrije tijdfinancierings-
vormen

arbeidsmarkt

zorgketen

- [nieuws](#)
- [achtergronden](#)
- [vraagbaak](#)
- [ontmoetingsplein](#)
- [verder op internet](#)
- [documentatie](#)

thema:

financieringsvormen

➔ financieringsvormen/ documentatie

Richtlijn "afbakening en reikwijdte AWBZ en onderwijs" - antwoorden kamervragen

Richtlijn "afbakening en reikwijdte AWBZ en onderwijs" antwoorden kamervragen

Aangeleverd:
16-03-2004

Auteur:

Document:
[AntwoordenDGB-2463928C.doc](#)

[Terug naar overzicht](#)

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Ons kenmerk DGB/OAG-2463928	Inlichtingen bij	Doorkiesnummer	Den Haag
Onderwerp Richtlijn "afbakening en reikwijdte AWBZ en onderwijs"		Bijlage(n) 2	Uw brief

Hierbij bied ik u, mede namens de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap de richtlijn "afbakening en reikwijdte AWBZ en onderwijs" aan.
Deze richtlijn is bestemd voor zorgkantoren en RIO's en zal ter informatie aan Commissies voor Indiciestelling (CvI's), scholen en betrokken veldpartijen worden gestuurd.

Het doel van de richtlijn "afbakening en reikwijdte AWBZ en onderwijs", die per 1 augustus 2004 van kracht wordt, is ervoor te zorgen dat elk kind ongeacht de mate van beperking¹ onderwijs kan volgen. Met deze richtlijn wordt vastgelegd in welke mate de noodzakelijke zorg in onderwijssituaties kan worden bekostigd op grond van een andere wettelijke regeling, in casu de onderwijsregelgeving. Dit gelet op artikel 2, eerste lid, van het Besluit zorgaanspraken AWBZ. Op het moment dat onderwijs als voorliggende voorziening niet meer kan voldoen aan de zorgvraag, kan aanspraak gemaakt worden op zorg vanuit de AWBZ.

Vorig jaar heb ik u in de brief van 13 november 2003 (Kamerstuk 25657/26631, nr. 28), toegezegd, samen met de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap te werken aan een heldere markering voor het regelen van de inzet van AWBZ-zorg tijdens schooluren.

Voor de tussenperiode is gedurende het schooljaar 2003/2004 gekozen voor een *tijdelijke* gedragslijn. Hierbij geef ik een korte samenvatting van deze tijdelijke gedragslijn. Het doel van de tijdelijke gedragslijn was om bestaande onderwijszorgarrangementen voort te zetten met de bijbehorende budgetgaranties voor het lopende schooljaar. Ook nieuw instromende kinderen konden met een AWBZ-indicatie een onderwijszorgarrangement afspreken voor het lopende schooljaar. Tegelijkertijd hebben de Minister en ik willen voorkómen dat de kosten voor deze tijdelijke maatregel onbeheersbaar zouden worden.

Daarom zijn er voor leerlingen die zonder afspraken over onderwijszorgarrangementen op school waren toegelaten geen extra mogelijkheden geboden.
Deze keuze is vorig jaar ook gemaakt omdat er nog geen zicht was op een oplossing en er niet voor een te ruime tijdelijke maatregel geopteerd werd.

¹ In de AWBZ worden de volgende grondslagen genoemd: somatische, psychogeriatrische of psychiatrische aandoening of beperking, een verstandelijke, lichamelijke of zintuiglijke handicap.

Naar aanleiding van bovengenoemde brief van 13 november 2003 over de tijdelijke gedragslijn zijn er door de Vaste Commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport vragen gesteld. Het merendeel van de vragen gaat over de mogelijkheid van inzet van AWBZ-zorg in het onderwijs. In bijlage 1 van deze brief staat de richtlijn "afbakening en reikwijdte AWBZ en onderwijs" en daarmee de geboden oplossing om AWBZ-zorg in te kunnen zetten in het onderwijs. Hiermee wordt een groot deel van de vragen beantwoord. In bijlage 2 worden de vragen waarop door deze brief geen specifiek antwoord wordt gegeven separaat beantwoord.

In het AO van de Vaste Commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van 19 februari 2004, heb ik u geïnformeerd over de lijn na 1 augustus 2004. In het hierop volgende VAO is de motie van Balemans c.s. aangenomen met de volgende tekst: "Verzoekt de regering de kamer vóór 15 maart 2004 te informeren over de uitkomsten van het overleg tussen VWS en OCW over de inzet van PGB in het onderwijs; de Kamer tevens te informeren over de concrete invulling ten einde vóór 1 april duidelijkheid voor scholen en kinderen te hebben." Met deze brief geef ik uitwerking aan deze motie.

In de richtlijn zal de inzet van AWBZ-zorg bestemd zijn voor zorgfuncties naast onderwijsfuncties. In het speciaal onderwijs zijn ondersteunende functies aanwezig. Op grond daarvan zijn in sommige onderwijssoorten zorg en begeleiding aanwezig. Tegen deze achtergrond kan een deel van de rugzak ingezet worden voor zorgbegeleidingstaken. De inzetbaarheid van de AWBZ-zorg is een aanvulling op de genoemde zorg en begeleiding in het (speciaal) onderwijs. AWBZ-zorg moet geheel ten goede komen aan het kind dat voor die zorg is geïndiceerd. Het is niet de bedoeling dat AWBZ-middelen worden ingezet ter bekostiging van reguliere onderwijsactiviteiten en voorzieningen.

In het AO van 19 februari jl. zijn praktijkvoorbeelden van de Federatie van Ouderverenigingen en CG-Raad uitgedeeld. U hebt gevraagd of de leerlingen in de drie voorbeelden het onderwijs van hun keuze kunnen blijven volgen als de richtlijn in werking treedt. Dit is het geval als deze leerlingen naast de reguliere onderwijsondersteuning ook een AWBZ-indicatie hebben voor de functies persoonlijke verzorging, verpleging en/of ondersteunende begeleiding.² Zij kunnen deze zorg dan inzetten tijdens de schooluren.

De leerlinggebonden financiering en de AWBZ hebben elk een eigen systematiek. Het leerlinggebonden budget wordt vastgesteld op basis van de onderwijssoort waarvoor de leerling is geïndiceerd.

De AWBZ-aanspraak wordt vastgesteld op basis van redelijkerwijs noodzakelijke zorgfuncties en betreft hierbij de aanwezigheid van voorliggende voorzieningen.

De beide systematieken raken elkaar, daar waar het gaat om kinderen die extra zorg en begeleiding in het onderwijs nodig hebben.

In de systematiek van de indicatiestelling voor de AWBZ wordt bekeken of er andere voorzieningen zijn waarop de verzekerde een beroep kan doen of een andere wettelijke bekostigingsregeling voor de noodzakelijke zorg. Het gaat hier om de zogenaamde "voorliggende voorzieningen". In dit kader is ook de houdbaarheidsbrief van

² De afkortingen van de AWBZ-functies zijn: huishoudelijke verzorging (HV), persoonlijke verzorging (PV), verpleging (VP), ondersteunende begeleiding (OB), activerende begeleiding (AB), behandeling (B) en verblijf (V).

VWS

15 september 2003 van belang, waarin de richting en de kaders voor de contouren van de nieuwe AWBZ zijn aangegeven. Onderwijs dient in het kader van het Besluit zorgaanspraken AWBZ aangemerkt te worden als voorliggende voorziening, voorzover onderwijsinstellingen op grond van de wet dan wel volgens algemeen gebruik geacht worden te voorzien in de zorg voor leerlingen. In de richtlijn is rekening gehouden met de zorgtaken die het onderwijs op zich kan nemen op basis van de ondersteunende functies die aanwezig zijn in het onderwijs.

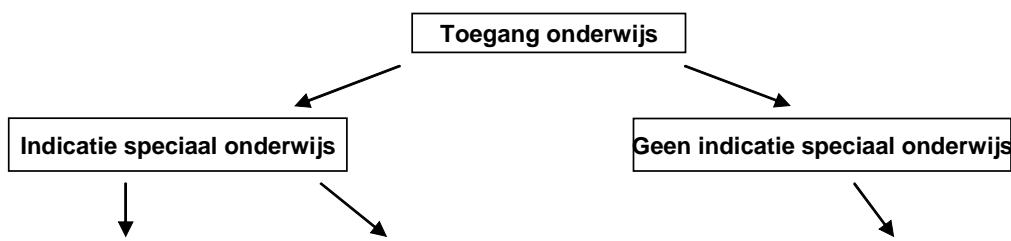
In de onderwijswetgeving is per onderwijssoort vastgelegd welke ondersteunende functies worden bekostigd en in welke omvang de school deze functies kan inzetten (zie het Formatiebesluit WEC). Deze functies zijn alleen in het (voortgezet) speciaal onderwijs aanwezig en zijn daardoor ook in de rugzak terug te vinden. Dat betekent dat mag worden verwacht dat een deel van de rugzak wordt ingezet voor zorg- en begeleidingstaken. Deze onderwijsondersteunende functies komen in grote lijnen overeen met de AWBZ-functies persoonlijke verzorging, verpleging en ondersteunende begeleiding. Dat betekent dat deze AWBZ-functies in een bepaalde mate aanwezig zijn in het speciaal onderwijs. De functie activerende begeleiding kan niet worden ingezet in het (speciaal) onderwijs. Immers het onderwijs levert een bijdrage aan het leren van kinderen en de vergroting van de zelfredzaamheid en levert daarmee zelf activerende begeleiding. Dit betekent dat voor de functie activerende begeleiding, onderwijs altijd volledig voorliggend is. Voor de functie behandeling geldt dat deze altijd volledig door de AWBZ wordt geleverd. Met deze uitgangspunten is de mate van de voorliggendheid van het onderwijs bepaald.

Bij de AWBZ-zorg is er, na de indicatiestelling, de keuze tussen PGB en zorg in natura voor de functies PV, VP en OB. Voor de functie behandeling kan geen PGB worden aangevraagd.

Als een kind door zijn beperking ernstige belemmeringen in het onderwijs ondervindt, kan het door een Cvl geïndiceerd worden voor het speciaal onderwijs. Het kind wordt geïndiceerd voor (een schoolsoort van) cluster II, III of IV. Als een kind naar het regulier onderwijs gaat met een rugzak, dan geldt ook voor de AWBZ-indiciesteller bij het vaststellen van de noodzakelijke zorg waarop de verzekerde is aangewezen als uitgangspunt het zorgniveau dat beschikbaar is op de geïndiceerde schoolsoort in het speciaal onderwijs. In de rugzak zitten de extra middelen die normaal gesproken bestemd zijn voor het speciaal onderwijs. Deze middelen kunnen ingezet worden voor zowel onderwijs- als zorgtaken. In de regel zullen deze kinderen beide indicatietrajecten, die van onderwijs en die van de AWBZ, moeten doorlopen om in aanmerking te komen voor de benodigde zorg. Er zal dus geen sprake zijn van situaties, waarin het niet gebruik maken van het indicatietraject voor speciaal onderwijs en gebruik maken van regulier onderwijs leidt tot hogere aanspraken op AWBZ-zorg. Om de mate van voorliggendheid van de onderwijsvoorziening te bepalen dient het kind eerst geïndiceerd te worden door het Cvl.

Samengevat komt de richtlijn "afbakening en reikwijdte AWBZ en onderwijs" op het volgende neer: van de totale zorgbehoefte die het kind nodig heeft is een deel voor rekening van onderwijs (volledig functie AB en gedeeltelijk de functies PV, VP en OB) en een deel voor rekening van de AWBZ. Met deze richtlijn wordt bereikt dat het kind de noodzakelijke zorg krijgt, voor een deel uit de AWBZ en voor een deel uit het onderwijs.

Toelichting verdeelsleutel AWBZ en onderwijs voor kind met ernstige problematiek

Toelichting: Het plaatje toont de verdeelsleutel van AWBZ en onderwijs voor een kind met ernstige problematiek en onderwijsbelemmeringen. De totale geïndiceerde zorg staat in de rechthoeken. Alleen tijdens de schooluren wordt rekening gehouden met de mate van voorliggendheid van onderwijs (zie donkergrijze deel). Het lichtgrijze deel is de overige AWBZ-zorg, waarvoor het kind geïndiceerd is. In de linker rechthoek is onderwijs (speciaal onderwijs en rugzak) voorliggend voor de functie AB en deels de functies PV, VP en OB. In de rechter rechthoek is onderwijs (regulier onderwijs zonder rugzak) alleen voorliggend voor de functie AB.

In de bijlage is de richtlijn bijgevoegd. Deze richtlijn is uitgeschreven op hoofdlijnen en dient nog op enkele technische aspecten te worden uitgewerkt. De lijn is zoals in deze brief beschreven. Ik verwacht dat in april een uitgewerkte richtlijn beschikbaar is ten behoeve van de indicatieorganen. Daarmee krijgen alle betrokkenen ruim voor het nieuwe schooljaar de gelegenheid kennis te nemen van de wijze waarop het mogelijk is onderwijs en AWBZ-zorg te combineren.

Er is geen reden om aan te nemen dat de invoering van deze richtlijn budgettaire gevolgen zal hebben. Voorzover het AWBZ-zorg betreft aan kinderen die voorheen thuis zorg zouden ontvangen, maar door deze maatregel toch onderwijs kunnen gaan volgen, neemt het zorgvolume niet toe en in een aantal gevallen zelfs af. Evenmin zal er een verschuiving kunnen optreden van zorgkosten van speciaal onderwijs naar AWBZ-zorg in regulier onderwijs.

In het onderwijs wordt nu ervaring opgedaan met een objectieve en onafhankelijke indicatiestelling. Sinds 1 augustus 2003 kan dit met de inzet van een rugzak in het regulier onderwijs. Bij de RIO's wordt sinds 1 april 2003 ervaring opgedaan met de functiegerichte indicatiestelling. Overigens zal bij het van kracht worden van de Wet op de Jeugdzorg de taak van het RIO deels worden overgenomen door het Bureau Jeugdzorg.

Ik ben mij ervan bewust dat ouders en kinderen vaak indicatietrajecten van zorg en onderwijs moeten doorlopen. Met deze richtlijn is een begin gemaakt met de stroomlijning van beide systemen. De stroomlijning van deze indicatietrajecten is aan te merken als een deelactiviteit van

JONG. Harmonisatie van de verschillende indicatiesystemen staat als thema op de Jeugdagenda. Ik zal, in overleg met de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, in dat kader bezien of er verdergaand mogelijkheden zijn om beide indicatiestellingen op enige wijze te harmoniseren.

Ik zal de nodige aandacht schenken aan een adequate voorlichting over deze richtlijn. Naast vermelding op de diverse websites van OCW en VWS, hebben de uitvoeringsorganen toegezegd hier extra aandacht aan te geven. De uitwerking van de richtlijn voor indicatiestellers zal onderdeel gaan uitmaken van de handleiding en het landelijk protocol indicatiestelling.

Wij zullen de toepassing van deze richtlijn door de indicatieorganen na een jaar evalueren. De ervaring leert overigens, dat indicatieorganen zeer nauwgezet omgaan met dergelijke algemeen geldende regels en afspraken. In het uiterste geval biedt het Zorgindicatiebesluit de mogelijkheid om via een beleidsmaatregel nadere eisen te stellen aan de werkwijze van indicatieorganen. In de beoogde gecentraliseerde organisatie heeft een dergelijke regel het karakter van een interne richtlijn.

De Staatssecretaris van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport,

drs. Clémence Ross-van Dorp

Richtlijn “afbakening en reikwijdte onderwijs en AWBZ”

Deze richtlijn is uitgeschreven op hoofdlijnen en dient nog op enkele technische aspecten te worden uitgewerkt.

Doel van de richtlijn

Het doel van de richtlijn “afbakening en reikwijdte AWBZ en onderwijs”, die per 1 augustus 2004 van kracht wordt, is ervoor te zorgen dat elk kind ongeacht de mate van beperking¹ onderwijs kan volgen. Op het moment dat onderwijs als voorliggende voorziening niet meer kan voldoen aan de zorgvraag, kan aanspraak gemaakt worden op zorg vanuit de AWBZ.

De gang van zaken binnen het onderwijs

Als een kind door zijn beperkingen belemmeringen ondervindt in het onderwijs, is daarvoor binnen het onderwijs zorg beschikbaar. Veel scholen hebben leerkrachten in dienst die gespecialiseerd zijn in onderwerpen als taalachterstand, dyslexie, ADHD; allerlei zaken die niet regulier zijn. Daarnaast kan de hulp ingeroepen worden van logopedisten, remedial teachers en onderwijsbegeleidingsdiensten.

Ook is integratie in het reguliere onderwijs van kinderen met een beperking geregeld via “Weer Samen Naar School”. Waar kinderen vroeger een LOM of MLK (tegenwoordig speciale basisschool genoemd) bezochten, blijven zij nu –met hulp van de speciale basisschool- in het reguliere onderwijs.

Als dat allemaal niet voldoet, wordt meestal een verwijzingsprocedure naar het speciaal onderwijs in gang gezet. Het speciaal onderwijs kenmerkt zich door kleine klassen en extra begeleiding; ook wordt verpleging en persoonlijke verzorging geboden binnen het speciaal onderwijs. Deze extra zorg en begeleiding kan ook op een reguliere school worden ingezet. Het kind krijgt dan een ‘rugzak’ (leerlinggebonden financiering) mee.

Op reguliere scholen wordt geen verpleging, persoonlijke verzorging en ondersteunende begeleiding geboden, in de zin van de AWBZ. Derhalve kan voor deze functies een AWBZ-indicatie worden afgegeven, zolang er geen sprake is van een indicatie voor speciaal onderwijs.

In heel bijzondere situaties (bijv. kinderen die afkomstig zijn uit een kinderdagcentrum of een andere zorginstelling) kan aan kinderen zelfs niet binnen het speciaal onderwijs de zorg geboden worden die zij nodig hebben: dat leidt er soms zelfs toe dat kinderen de toegang tot de school wordt geweigerd. Door de kinderen bovenop datgene wat het speciaal onderwijs al biedt, nog meer zorg te geven, kan deze groep kinderen toch onderwijs worden geboden. Deze extra zorg betreft de AWBZ-functies persoonlijke verzorging, verpleging en ondersteunende begeleiding. Er moet sprake zijn van een AWBZ-grondslag, waarna een RIO een indicatie voor deze zorg kan afgeven.

Indicatietrajecten onderwijs en AWBZ

Als een kind een ernstige problematiek heeft en onderwijsbelemmeringen, dan wordt het door een Commissie voor Indicatiestelling (CvI) van een regionaal expertisecentrum (REC) geïndiceerd voor het speciaal onderwijs. Het kind wordt geïndiceerd voor (een schoolsoort in) cluster II, III of IV. Want om toegelaten te worden op het speciaal onderwijs of in aanmerking te komen voor een rugzak (leerlinggebonden budget) is een indicatie voor speciaal onderwijs vereist.

Na de indicatie kunnen de ouders kiezen voor aanmelding bij een school voor speciaal onderwijs of aanmelding bij een school voor regulier onderwijs met een ‘rugzak’. Als een kind naar het regulier onderwijs gaat met een rugzak, dan geldt ook voor de AWBZ-indicatiesteller bij het vaststellen van de noodzakelijke zorg waarop de verzekerde is aangewezen als uitgangspunt het zorgniveau dat

¹ In de AWBZ worden de volgende grondslagen genoemd: somatische, psychogeriatrische of psychiatrische aandoening of beperking, een verstandelijke, lichamelijke of zintuiglijke handicap.

beschikbaar is op de geïndiceerde schoolsoort in het speciaal onderwijs. In het speciaal onderwijs zijn ondersteunende functies aanwezig. Op grond daarvan zijn in sommige onderwijssoorten zorg en begeleiding aanwezig. Tegen deze achtergrond kan een deel van de rugzak ingezet worden voor zorgbegeleidingstaken. De inzetbaarheid van de AWBZ zorg is een aanvulling op de genoemde zorg en begeleiding in het (speciaal) onderwijs. AWBZ zorg moet geheel ten goede komen aan het kind dat voor die zorg is geïndiceerd. Het is niet de bedoeling dat AWBZ middelen worden ingezet ter bekostiging van reguliere onderwijsactiviteiten en voorzieningen.

In de regel zullen deze kinderen beide indicatietrajecten, die van onderwijs en die van de AWBZ, moeten doorlopen om in aanmerking te komen voor de benodigde zorg. Er zal dus geen sprake zijn van situaties, waarin het niet gebruik maken van het indicatietraject voor speciaal onderwijs en gebruik maken van regulier onderwijs leidt tot hogere aanspraken op AWBZ-zorg. Als het kind een negatieve indicatie voor het speciaal onderwijs krijgt dan voldoet de problematiek en de onderwijsbelemmering niet aan de criteria van één van de clusters en gaat het kind naar regulier onderwijs. Speciaal onderwijs is dan kennelijk niet de meest passende voorziening en wordt in die gevallen niet beschouwd als "voorliggende voorziening" waarvan het kind gebruik kan maken.

Afhankelijk van de (geïndiceerde) schoolsoort zal de AWBZ-indicatiesteller bij het bepalen van de noodzakelijke AWBZ-zorg, waarop het kind is aangewezen, rekening houden met de in die schoolsoort beschikbaar geachte zorg. Het meerdere wordt geïndiceerd met in de motivering van het indicatiebesluit een verwijzing naar de op school beschikbaar geachte zorg.

De onderwijsondersteuning komt overeen met de inhoud van de AWBZ-functies persoonlijke verzorging, verpleging en ondersteunende begeleiding. Daarnaast biedt onderwijs uiteraard activerende begeleiding. Voor de functie activerende begeleiding wordt onderwijs volledig als voorliggende voorziening beschouwd, zodat deze functie niet tijdens de schooluren uit de AWBZ kan worden ingezet. De verantwoordelijkheid voor deze functie ligt echter volledig bij het onderwijs en kan nooit via de AWBZ worden geregeld. De functies huishoudelijke verzorging en verblijf zijn niet van toepassing tijdens de schooluren. Hiervoor kan geen indicatie worden afgegeven.

Daarnaast zal het kind gedurende de thuisuren (vakantie en buitenschoolse uren) geïndiceerd worden voor de redelijkerwijs noodzakelijke AWBZ-zorg buiten de schooluren.

Methodiek voor de indicatiestelling voor AWBZ-zorg in het onderwijs:

1. RIO inventariseert totale zorgbehoefte per functie.
2. check van de aanwezigheid van beschikking indicatiebesluit speciaal onderwijs.

RIO bekijkt of er een voorliggende voorziening aanwezig is. In geval van het volgen van onderwijs bekijkt het RIO of er een beschikking indicatiebesluit speciaal onderwijs is.

Er zijn voor deze stap drie mogelijkheden:

a. het kind heeft een positieve indicatie voor speciaal onderwijs

Het kind is geïndiceerd voor een schoolsoort in een cluster. De geïndiceerde schoolsoort is de voorliggende voorziening. De functie Activerende begeleiding kan niet worden ingezet in het (speciaal) onderwijs. Immers het onderwijs levert een bijdrage aan het leren van kinderen en de vergroting van de zelfredzaamheid en levert daarmee zelf activerende begeleiding. Afhankelijk van de schoolsoort (zie tabel) levert het onderwijs een deel van de functies PV, VP en/of OB. De overige zorg waarvoor het kind geïndiceerd is wordt geleverd vanuit de AWBZ.

b. het kind heeft een negatieve indicatie voor speciaal onderwijs

De beperking en de onderwijsbelemmering van het kind is niet zodanig dat het in aanmerking komt voor speciaal onderwijs. Het kind volgt regulier onderwijs en hier is onderwijs alleen voorliggend als het de functie AB betreft. De overige geïndiceerde zorg wordt geleverd vanuit de AWBZ.

c. het kind heeft geen indicatie voor speciaal onderwijs

Om de mate van voorliggendheid van de onderwijsvoorziening te bepalen dient het kind eerst geïndiceerd te worden door een Cvl, tenzij het op voorhand voor een RIO duidelijk is, dat er geen sprake is van een dusdanige beperking en onderwijsbelemmering. De werkinstructie voor de indicatiestellers voor de AWBZ zal zodanig worden opgesteld dat geen kinderen onnodig naar de Cvl worden gestuurd, zodat het aantal negatieve beschikkingen als gevolg van deze richtlijn niet zal toenemen.

In onderstaand tabel staat per type onderwijs aangegeven hoeveel minuten zorg per week de school per functie kan bieden.

AWBZ → Onderwijssoort ↓		PV	VP	OB	BH	AB	HV	Verblijf
Visueel gehandicapt, cluster 1	SO	Geen	Geen	218	Geen, kan geen PGB voor worden ingezet, alleen zorg in natura mogelijk	Volledig voor rekening van onderwijs	Niet van toepassing tijdens schooluren	Niet van toepassing tijdens schooluren
	VSO	Geen	Geen	Geen				
Doof Cluster II	SO	Geen	Geen	332				
	VSO	Geen	Geen	Geen				
Slechthorend Cluster II	SO	Geen	Geen	218				
	VSO	Geen	Geen	Geen				
ESM Cluster II	SO	Geen	Geen	218				
	VSO	Geen	Geen	Geen				
Doof/ZMLK Cluster II	SO	Geen	Geen	Geen				
	VSO	Geen	Geen	Geen				
Slechthorend/ ZMLK Cluster II	SO	Geen	Geen	Geen				
	VSO	Geen	Geen	Geen				
LG Cluster III	SO	241	30	Geen				
	VSO	176	30	Geen				
LZ Cluster III	SO	98	80	Geen				
	VSO	Geen	30	Geen				
ZMLK Cluster III	SO	50	Geen	55				
	VSO	30	Geen	30				
LG/ZMLK Cluster III	SO	185	30	185				
	VSO	189	30	189				
Cluster IV	SO	Geen	Geen	160				
	VSO	Geen	Geen	Geen				
(S)BAO zonder rugzak		Geen	Geen	Geen				
VO zonder rugzak		Geen	Geen	Geen				
(S)BAO met rugzak	Afhankelijk van het geïndiceerde schooltype en naar rato van de minuten in							
VO met rugzak	de tabel							

Rekenwijze voor het bepalen van het AWBZ-deel in het onderwijs

Afhankelijk van de schoolsoort levert onderwijs een deel van de zorg. Dit deel is verankerd in de onderwijswetgeving (Wet op de Expertisecentra) en daarvoor wordt de minutentabel gehanteerd, waarin per schoolsoort de hoeveelheid onderwijsondersteuning per week is aangegeven. Er zal een berekening gemaakt moeten worden om te bepalen hoeveel zorg naar rato voor rekening van het onderwijs is en hoeveel zorg voor rekening van de AWBZ. De berekening is nodig omdat de indicatiesteller AWBZ de zorg over een jaar indiceert en onderwijs de onderwijsondersteuning in minuten per week aangeeft. In deze berekening moet ook rekening gehouden worden met het aantal onderwijsuren dat het kind volgt. Voor alle kinderen geldt dat ze 40 weken per jaar naar school gaan. Dit betekent dat de aftrek plaatsvindt voor de 40 schoolweken en dat voor de 12 vakantieweken geen aftrek plaatsvindt.

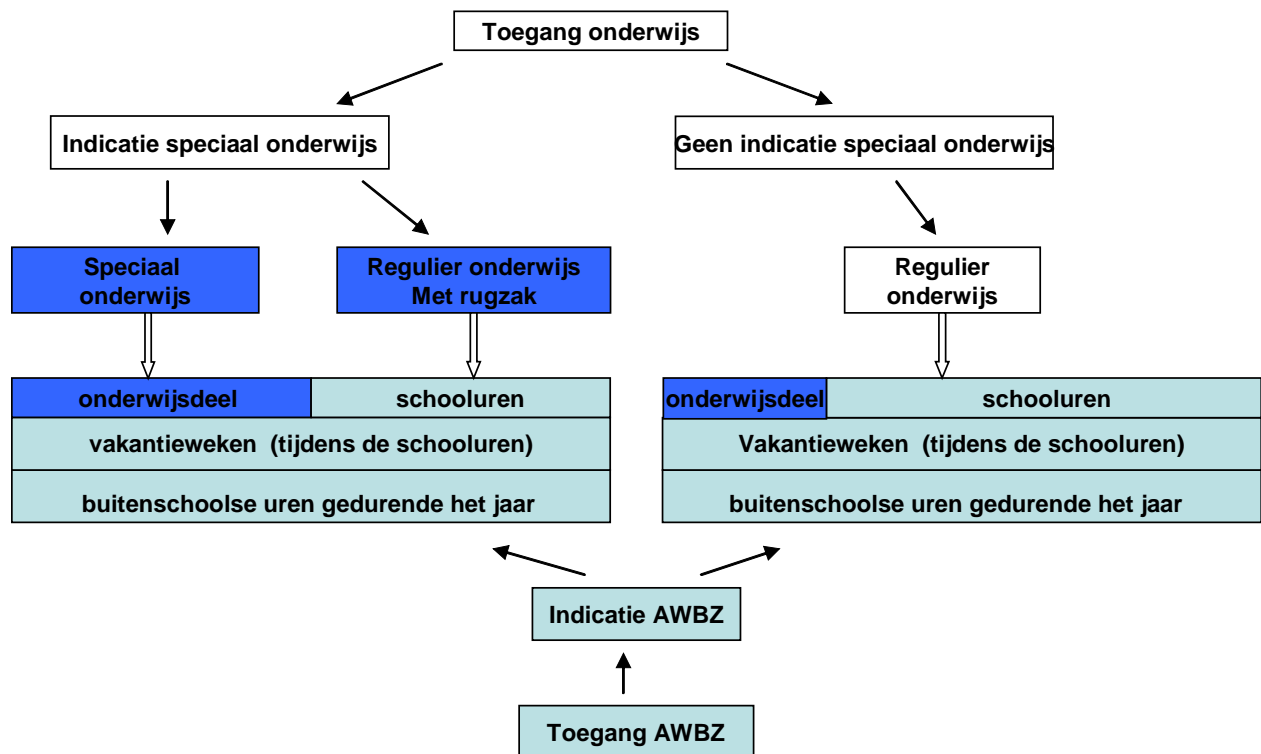
Het onderwijsdeel en daarmee de berekeningsfactor van de zorg in het onderwijs van het kind is $40/52$ x minuten afhankelijk van de schoolsoort (zie tabel).

Doorgerekend heeft een kind 12 weken vakantie en krijgt in die periode voor de schooluren AWBZ-zorg die het kind nodig heeft als het niet naar school gaat. In de berekening van de volledige zorg wordt dit $12/52$. Daarnaast kan het kind nog geïndiceerd worden voor de buitenschoolse uren: $52/52$ AWBZ-zorg voor de buitenschoolse uren.

Formule voor de berekening van het AWBZ deel wordt:
 $52/52$ hele dag – $40/52$ (schooluren – minuten schoolsoort of rugzak).

Kort geformuleerd: Van de totale zorgbehoefte van een schoolgaande leerling (zie stap 1) is een deel voor rekening van onderwijs (volledig activerende begeleiding en eventueel een deel persoonlijke verzorging, verpleging en/of ondersteunende begeleiding) en een deel voor rekening van de AWBZ. Uiteindelijk krijgt het kind de volledige zorg die het nodig heeft, voor een deel uit de AWBZ en voor een deel uit het onderwijs.

Twee systemen: onderwijs en de AWBZ

Toelichting: Het plaatje toont de verdeelsleutel van AWBZ en onderwijs voor een kind met ernstige problematiek en onderwijsbelemmeringen. De totale geïndiceerde zorg staat in de rechthoeken. Alleen tijdens de schooluren wordt rekening gehouden met de mate van voorliggendheid van onderwijs (zie donkergrijze deel). Het lichtgrijze deel is de overige AWBZ-zorg, waarvoor het kind geïndiceerd is. In de linker rechthoek is onderwijs (speciaal onderwijs en rugzak) voorliggend voor de functie AB en deels de functies PV, VP en OB. In de rechter rechthoek is onderwijs (regulier onderwijs zonder rugzak) alleen voorliggend voor de functie AB.

Antwoorden op kamervragen van de Vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport over de brief van 13 november 2003 inzake de Gedragslijn tot 1 augustus 2004 rondom afbakening en reikwijdte AWBZ van de AWBZ en onderwijs (25657/26631, nr. 28)

XXXX XXXXXXXX

Nr. XXXXX

VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Vastgesteld 2004

In de vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport bestond er bij enkele fracties behoefte een aantal vragen ter beantwoording voor te leggen aan de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over de brief van 13 november 2003 inzake Gedragslijn tot 1 augustus 2004 rondom afbakening en reikwijdte van de AWBZ en onderwijs (25657 / 26 631, nr. 28).

De op 3 februari 2004 toegezonden vragen zijn met de door de staatssecretaris bij brief van 2004 toegezonden antwoorden hieronder afgedrukt.

De voorzitter van de commissie,
De Grave

De adjunct-griffier van de commissie,
Sjerp

Vragen CDA-fractie

1. Wanneer zal de Kamer het gezamenlijke standpunt van de minister van OCW en de staatssecretaris van VWS ontvangen?

Antwoord:

Ik verwijs u naar bijgaande brief aan de Tweede Kamer over de richtlijn afbakening en reikwijdte AWBZ en onderwijs. Deze brief geeft antwoord op de vraag.

2. In bijlage 2 van het Actieplan gelijke behandeling gehandicapten en chronisch zieken, antwoord de staatssecretaris op één van de gemelde knelpunten: "De rugzak voorziet niet in de beschikbaarheid van (lichamelijke) zorg en begeleiding (ADL, fysiotherapie en andere therapieën). Het is niet de taak van het regulier onderwijs om deze te bieden of te organiseren. Voor zover additionele zorg en begeleiding noodzakelijk zijn komen die beschikbaar via de reguliere kanalen (zorgverzekeraars en AWBZ), welke openstaan voor iedere burger". Is gezien, het vorengenoemde, de discussie over de reikwijdte van de AWBZ in het onderwijs achterhaald, en kan er dus vanuit worden gegaan dat de mogelijkheid van PGB-inzet in het onderwijs blijft bestaan?

Antwoord:

Ik verwijs u naar bijgaande brief aan de Tweede Kamer over de richtlijn afbakening en reikwijdte AWBZ en onderwijs. Deze brief geeft antwoord op de vraag.

Vragen PvdA-fractie

3. Waarom is onduidelijkheid ontstaan over de afbakening van onderwijswetgeving en de AWBZ als gevolg van invoering Leerlinggebonden Financiering (LGF)? Het leerlinggebonden budget is toch niet anders dan een mogelijkheid om ouders de vrijheid te geven te kiezen tussen een reguliere school en een speciale school?

Antwoord:

Deze vraag is ook gesteld aan de commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap in het kader van de vijfde voortgangsrapportage leerlinggebonden financiering.

Per 1 april 2003 is de functionele indicatiestelling voor de AWBZ van kracht geworden. Omdat dit een nieuwe manier van indiceren betrof, zijn protocollen opgesteld voor de indicatiestellers. Hierbij zijn richtlijnen geformuleerd voor de wijze waarop gekeken moet worden naar andere voorzieningen waarop de verzekerde een beroep kan doen, waaronder onderwijs. In samenhang met de invoering van leerlinggebonden financiering ontstond onduidelijkheid over de taken die het onderwijs op zich kan nemen als het gaat om de zorg voor kinderen en welke taken dan voor rekening van de AWBZ komen.

4. Kan in dit verband worden ingegaan op de passage uit de circulaire 02/42, d.d. 11 september 2002 van het College voor Zorgverzekeringen en bijbehorende brief van de staatssecretaris van VWS, d.d. 16 juli 2002 (kenmerk Z/VU-2299001) waarin staat: "Voor het onderwijsdeel zijn extra financiële middelen beschikbaar gesteld, maar die mogen niet worden ingezet voor vormen van zorg die de kinderen nodig hebben tijdens verblijf op school". In deze passage wordt gedomd op de middelen die via de LGF-rugzak meegaan met het kind met beperking indien ouders toegang krijgen tot een reguliere school.

Antwoord:

Deze vraag is ook gesteld aan de commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap in het kader van de vijfde voortgangsrapportage leerlinggebonden financiering.

Ja. De genoemde brief had betrekking op de samenwerkingsprojecten tussen KDC's en cluster 3 scholen voor zeer ernstig verstandelijk beperkte kinderen, met bijkomende problematiek. Van deze kinderen was bij de start van de projecten duidelijk dat extra zorg vereist is om onderwijs te kunnen volgen. Daarom is voor de kinderen uit deze projecten de inzet van AWBZ-zorg in het onderwijs

gedurende de projectperiode gegarandeerd. Hiertoe zijn richtlijnen aan het College voor Zorgverzekeringen gestuurd door het ministerie van VWS. Ook voor het huidige schooljaar, waarin de projectperiode is verlengd, is de zorginzet op die wijze geregeld (zie brief van de staatssecretaris van VWS, kenmerk DGB/ZVG-230461).

5. Bent u van mening dat daarmee nadrukkelijk werd bepaald, dat de rugzak niet mag worden ingezet voor zorg, en dat in die circulaire nadrukkelijk aan zorgkantoren (die niet alleen ingingen op verzoeken AWBZ-zorg in te zetten op scholen) werd gemeld dat de inzet van PGB of AWBZ-zorg in natura juist geboden is als noodzakelijke aanvulling op onderwijsmiddelen?

Antwoord:

Deze vraag is ook gesteld aan de commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap in het kader van de vijfde voortgangsrapportage leerlinggebonden financiering.

Nee. De inhoud van de brief heeft alleen betrekking op de zorginzet in het onderwijs voor de kinderen uit de samenwerkingsprojecten tussen KDC's en cluster 3 scholen, vanwege de intensieve zorgvraag van deze groep kinderen.

6. Kunt u ingaan op de spanning tussen de systematiek van het LGF, waarin geen budget wordt toegekend op basis van de individuele ondersteuningsbehoefte van een kind met beperking en de AWBZ waarin juist een indicatie en toekenning van zorg, al dan niet in budgetvorm, plaatsvindt op grond van individuele behoefte?

Antwoord:

Deze vraag is ook gesteld aan de commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap in het kader van de vijfde voortgangsrapportage leerlinggebonden financiering. Ik verwijs u naar bijgaande brief aan de Tweede Kamer over de richtlijn afbakening en reikwijdte AWBZ en onderwijs. Deze brief geeft antwoord op de vraag.

7. Is het waar dat bij indicatiestelling voor AWBZ in principe wordt uitgegaan van de gedachte dat de vaststelbare ondersteuningsbehoefte van een individu centraal staat waarbij vervolgens wordt gekeken in hoeverre de aanvrager zelf of diens omgeving kan voorzien in die ondersteuning c.q. zorg? Zo ja, moet dan niet voor elke leerling met zorgbehoefte worden vastgesteld of zorg en ondersteuning tijdens schooluren in een school ook daadwerkelijk kan worden verleend? En moet dan niet door bij de indicatiestelling worden meegewogen of een school in dat specifieke geval in staat is om de nodige zorg en ondersteuning te geven?

Antwoord:

Deze vraag is ook gesteld aan de commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap in het kader van de vijfde voortgangsrapportage leerlinggebonden financiering. Ik verwijs u naar bijgaande brief aan de Tweede Kamer over de richtlijn afbakening en reikwijdte AWBZ en onderwijs. Deze brief geeft antwoord op de vraag.

8. In talloze situaties vergoedt de zorgverzekering ondersteuning voor de persoonlijke zorg en ondersteuning van leerlingen met een handicap in de vorm van een zorgassistent welk ondersteuning geeft bij het eten en naar de toilet gaan. Onomstotelijk lijkt ook dat de ondersteuner bij gebrekkige motoriek of communicatie uit zorgmiddelen worden betaald. Kunt u dit bevestiging, dat dergelijke ondersteuning dan ook, indien die op een school wordt gegeven, betaald kan worden uit AWBZ-middelen?

Antwoord:

Deze vraag is ook gesteld aan de commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap in het kader van de vijfde voortgangsrapportage leerlinggebonden financiering.

Ik verwijs u naar bijgaande brief aan de Tweede Kamer over de richtlijn afbakening en reikwijdte AWBZ en onderwijs. Deze brief geeft antwoord op de vraag.

9. Kunt u toelichten welke aanzuigende werking wordt bedoeld op bladzijde 2? Kunt u uiteenzetten, in aantallen en uitgedrukt in gebruikte middelen, hoe vaak een persoonsgebondenbudget (PGB) wordt ingezet in het onderwijs? Van de uitdrukking "ruimhartig" gaat de suggestie uit dat in het verleden te vaak en onterecht PGB-middelen zijn geïndiceerd en toegekend voor gebruik tijdens schooluren in scholen. Kunt u toelichten of dat zo is bedoeld? Zo ja, hoe onderbouwt u dat? Zo nee, wilt u die suggestie weerspreken?

Antwoord:

Deze vraag is ook gesteld aan de commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap in het kader van de vijfde voortgangsrapportage leerlinggebonden financiering. Een verzekerde heeft op basis van een indicatie recht op AWBZ zorg. Bij de indicatiestelling wordt bekeken in hoeverre er andere voorzieningen aanwezig zijn waarop een beroep kan worden gedaan. Ook onderwijs wordt daarin meegewogen. Vervolgens wordt voor de verzekerde een aantal uren zorg vastgesteld. Voor de uitvoering van deze zorg kan men kiezen voor een pgb of voor zorg in natura. De wijze waarop de verzekerde het aantal toegekende uren zorg inricht, is vrij. Er vindt derhalve geen registratie plaats of een pgb wordt ingezet tijdens schooltijd. Ik kan daarom geen precieze getallen geven over dit onderwerp. In het kader van de AWBZ vindt alleen registratie plaats van het aantal pgb-houders.

10. PGB-middelen worden ingezet op speciale scholen voor zeer moeilijk lerende kinderen om kleinere groepen te vormen of in grotere groepen meer persoonlijke begeleiding te kunnen realiseren voor kinderen met handicap en moeilijk hanteerbaar gedrag, met name bij kinderen met autisme. Vindt u dit in alle gevallen een onterecht gebruik van zorgmiddelen? Vindt u het niet juist om zulke intensieve begeleiding te geven aan kinderen met autisme en verstandelijke handicap of vindt u dat scholen dat zelf kunnen en moeten betalen? Hoe beoordeelt u scholen die kinderen wegsturen of niet accepteren indien zulke persoonlijke begeleiding niet wordt gefinancierd? Bent u van mening dat het aannemelijk is dat het juist kinderen met een autistische stoornis zijn die wegens gebrek aan begeleiding op geen school worden geaccepteerd en thuiszitten of in een gesloten jeugdinrichting verblijven?

Antwoord:

Deze vraag is ook gesteld aan de commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap in het kader van de vijfde voortgangsrapportage leerlinggebonden financiering. Er zijn signalen ontvangen dat pgb's worden aangewend door scholen met als doel de groepen te verkleinen. Ik heb echter geen exact beeld van de omvang en de wijze waarop dit zou plaatsvinden. Het is echter niet de bedoeling dat zorgmiddelen vanuit de AWBZ worden aangewend voor onderwijstaken. Op grond van de regelgeving kan een pgb namelijk alleen worden gebruikt voor de zorgonderdelen die in de pgb-regeling staan vermeld. Een pgb mag niet worden aangewend ter bekostiging van reguliere onderwijsvoorzieningen.

11. In het voorjaar de Kamer en betrokken partijen op de hoogte worden gesteld over een eventuele aanpassing van de wet- en regelgeving. Impliceert het vorengaande, dat u geen vooroverleg voert met organisaties uit het onderwijs en de zorgsector? Bent u bereid het conceptbesluit voor te leggen aan organisaties uit onderwijs en zorg, zodat deze advies kunnen uitbrengen over het besluit en een inschatting kunnen maken van de gevolgen?

Antwoord:

Deze vraag is ook gesteld aan de commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap in het kader van de vijfde voortgangsrapportage leerlinggebonden financiering.

De voortgang van het LGF-traject wordt regelmatig besproken in het LGF-agendaoverleg. In dit gremium, met vertegenwoordigers van de organisaties van bestuur, management en personeel, vertegenwoordigers van de landelijke clusterverenigingen en met vertegenwoordigers van de ouderorganisaties, worden de invoering van LGF en de knelpunten die zich daarbij voordoen besproken en wordt gericht gezocht naar oplossingen. Ook eventuele aanpassingen van wet- en regelgeving worden hier besproken en in concept voorgelegd. Door het ministerie van VWS wordt overleg gevoerd met organisaties in de zorgsector. De voorstellen tot wijziging van wet- en regelgeving worden voorgelegd aan de Tweede Kamer.

12. Bestaande PGB-houders die op grond van de nieuwe indicatie na 1 april een lager budget zouden krijgen houden recht op het bestaande bedrag gedurende het schooljaar. Kunt u toelichten in hoeveel gevallen bij een nieuwe indicatie is besloten tot verlaging van het PGB omdat het is bedoeld voor de inzet in het onderwijs? En hoeveel daarvan mogen gebruik maken van deze overgangsmaatregel?

Antwoord:

Bij de indicatiestelling wordt bekeken in hoeverre er andere voorzieningen aanwezig zijn waarop een beroep kan worden gedaan. Ook onderwijs wordt daarin meegewogen. Vervolgens wordt voor de verzekerde een aantal uren zorg vastgesteld. De wijze waarop de verzekerde het aantal toegekende uren zorg inricht, is vrij. Er vindt geen registratie plaats of een pgb wordt ingezet tijdens schooltijd. Ik kan daarom geen getallen geven over dit onderwerp. In het kader van de AWBZ vindt alleen registratie plaats van het aantal pgb-houders.

13. Kunt u een uiteenzetting geven waarom en wanneer onderwijs een voorliggende voorziening is? Kan worden toegelicht of dit voor alle schoolsoorten in gelijke mate geldt die voor kinderen met een handicap denkbaar zijn (dus reguliere scholen, scholen voor speciaal onderwijs en speciale basisscholen vallend onder WSNS-regelgeving)?

Antwoord:

Ik verwijs u naar bijgaande brief aan de Tweede Kamer over de richtlijn afbakening en reikwijdte AWBZ en onderwijs. Deze brief geeft antwoord op de vraag.

14. Kunt u per schoolsoort toelichten of zo'n school geacht wordt uit eigen middelen zorg voor leerlingen te financieren, bijvoorbeeld: kan voor een school voor zeer moeilijk lerende kinderen worden beschouwd als een school die verplicht is zorg aan te bieden aan zijn leerlingen die buiten de school en buiten schooltijden valt onder AWBZ-zorg? Zo ja, kan worden toegelicht welk deel van middelen van zmlk-scholen bestemd is voor zulke zorg aan leerlingen?

Antwoord:

Deze vraag is ook gesteld aan de commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap in het kader van de vijfde voortgangsrapportage leerlinggebonden financiering.

Ik verwijs u naar bijgaande brief aan de Tweede Kamer over de richtlijn afbakening en reikwijdte AWBZ en onderwijs. Deze brief geeft antwoord op de vraag.

15. Kan, mede gelet op de formulering in bovengenoemde circulaire, ervan worden uitgegaan dat het rugzakje, als dat deel van het schoolbudget dat wordt vrijgegeven en meegegeven aan een individuele leerling, in geen geval bedoeld is voor AWBZ-zorg, ook indien het kind met een rugzakje behoort tot een categorie scholen die geacht worden uit eigen middelen de AWBZ-zorg voor leerlingen te financieren?

Antwoord:

Ik verwijs u naar bijgaande brief aan de Tweede Kamer over de richtlijn afbakening en reikwijdte AWBZ en onderwijs. Deze brief geeft antwoord op de vraag.

16. Kan worden toegelicht waarom en op grond waarvan kan worden gesteld dat een eenmaal toegekend PGB door de budgethouder niet mag worden ingezet voor huiswerkbegeleiding tijdens schooluren en wel na schooluren?

Antwoord:

Een PGB mag uitsluitend worden ingezet voor AWBZ-verzekerde zorg. Huiswerkbegeleiding is een activiteit waarvoor ouders of de school dienen zorg te dragen en behoort niet tot het domein van de AWBZ-verzekering.

17. Kan worden uiteengezet waarom en op grond waarvan wordt gesteld dat in geen geval een kind tijdens schooluren en tussen de schooluren aanspraak kan maken op AWBZ-zorg voor de functies ondersteunende en activerende begeleiding? Kunt u voorbeelden geven van wat wordt verstaan onder functies ondersteunende en activerende begeleiding van kinderen met beperking tot 18 jaar?

Antwoord:

In de richtlijn is aanspraak op de functie "ondersteunende begeleiding" niet uitgesloten. Van een deel van de activiteiten die binnen de algemene omschrijving in het Besluit zorgaanpakken AWBZ van de functie "ondersteunende begeleiding" past zal bij de indicatiestelling komen vast te staan, dat deze behoren tot het reguliere onderwijsaanbod. Een voorbeeld is een excursie, die onderdeel kan vormen van het reguliere onderwijsaanbod en tevens bij kan dragen aan bevordering van de integratie van verzekerde in de samenleving. Huiswerkbegeleiding kan in een brede context weliswaar gericht zijn op "bevordering van de zelfredzaamheid" maar behoort niet tot de verzekerde AWBZ-aanspraak. Daar waar de zorgbehoefte het reguliere aanbod of de gebruikelijke zorg van ouders overschrijdt naar aard of omvang kan "ondersteunende begeleiding" worden geïndiceerd.

Een kind kan geen aanspraak maken op activerende begeleiding tijdens schooluren omdat onderwijs voor deze functie als voorliggende voorziening wordt beschouwd. Uitgangspunt is, dat niet tegelijkertijd onderwijs kan worden gevolgd en deel kan worden genomen aan activiteiten zoals bedoeld in artikel 7 van het Besluit zorgaanpakken AWBZ. Activerende begeleiding vindt veelal plaats in situaties met het karakter van doelgerichte training en het aanleren van vaardigheden veelal in dagdelen. Niet uitgesloten is, dat activerende begeleiding wordt geïndiceerd voor periodes buiten de schooltijden. Als daarvoor een PGB wordt gevraagd kunnen PGB-middelen niet worden aangewend voor activerende begeleiding tijdens schooluren omdat deze niet behoren tot de AWBZ-verzekerde zorg.

18. Wordt voor kinderen die overdag in een kinderdagcentrum verblijven in geen geval ondersteunende en activerende begeleiding gefinancierd? Zo ja, hoe verhoudt zich dat tot het recht op AWBZ-zorg voor kinderen die zijn toegelaten tot een school maar die gegeven hun ontwikkelingsniveau tot nu toe in aanmerking komen voor plaatsing in een kinderdagcentrum? Worden in kinderdagcentra nooit activerende en ondersteunende begeleiding geïndiceerd en gefinancierd?

Antwoord:

Voor kinderen die in een kinderdagcentrum verblijven wordt in de regel zowel ondersteunende als activerende begeleiding geïndiceerd. Als deze kinderen onderwijs gaan volgen dan zal bekeken worden welk deel door onderwijs bekostigd wordt en welk deel door de AWBZ. Zie ook de bijgaande brief aan de Tweede Kamer over de richtlijn afbakening en reikwijdte AWBZ en onderwijs.

19. Is het waar dat activerende begeleiding nooit langer dan 6 maanden wordt verstrekt, met in uitzonderingsgevallen een verlenging van nog eens zes maanden? Is het vanzelfsprekend om een dergelijke beperking bij indicatie ook toe te passen op kinderen in de leerplichtige leeftijd? Hoe verhoudt zich dat tot het gegeven dat kinderen zich op jongere leeftijd voortdurend ontwikkelen en kinderen met een handicap daarbij doorgaans intensieve begeleidingen en ondersteuning nodig hebben?

Antwoord:

Activerende begeleiding is naar zijn aard planmatig, beperkt in de tijd en doelgericht met de inzet van de daarbij noodzakelijke deskundigheid. Het gaat veelal om trainingssituaties gericht op herstel of voorkomen van verergering van gedrags- of psychische problematiek of om het leren omgaan met handicaps. Na afloop van een programma zal worden beoordeeld wat het effect daarvan is geweest en vindt eventueel opnieuw een indicatie plaats.

20. Waarom en op grond waarvan kan worden gesteld dat de aanspraak op AWBZ-zorg voor de functies persoonlijke verzorging en verpleging "dus" niet geldt voor leerlingen die geïndiceerd zijn

voor het speciaal onderwijs? Kan per schoolsoort van het speciaal onderwijs (inclusief speciale basisscholen) worden toegelicht welk budget die scholen hebben voor de functies persoonlijke verzorging en verpleging van leerlingen?

Antwoord:

Deze vraag is ook gesteld aan de commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap in het kader van de vijfde voortgangsrapportage leerlinggebonden financiering.

Ik verwijs u naar bijgaande brief aan de Tweede Kamer over de richtlijn afbakening en reikwijdte AWBZ en onderwijs. Deze brief geeft antwoord op de vraag.

21. Is het kabinet van mening dat de nieuwe richtlijnen en de behoefte om voor de toekomst onderwijs en AWBZ-zorg scherper af te bakenen, leidt tot het minder toekennen of het toekennen van lagere budgetten voor kinderen in de leerplichtige leeftijd? Zo ja, leidt het vorenstaande tot de constatering dat kinderen met handicaps minder kans hebben dan de afgelopen jaren om onderwijs te volgen op speciale maar vooral reguliere scholen?

Antwoord:

Deze vraag is ook gesteld aan de commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap in het kader van de vijfde voortgangsrapportage leerlinggebonden financiering.

Ik verwijs u naar bijgaande brief aan de Tweede Kamer over de richtlijn afbakening en reikwijdte AWBZ en onderwijs. Deze brief geeft antwoord op de vraag.

Zie ook mijn antwoord op vraag 9, waarin ik heb aangegeven, dat cijfers over de inzet van PGB gedurende de schooluren niet wordt bijgehouden.

22. Is het kabinet bereid de Kamer jaarlijks een overzicht te sturen van het aantal kinderdagcentrum (KDC)-kinderen dat geen onderwijs volgt, het aantal KDC-kinderen dat wel onderwijs volgt (regulier dan wel speciaal) en het aantal leerplichtige kinderen met LGF-indicatie dat een reguliere school bezoekt, al dan niet gecombineerd met toekenning van AWBZ-zorg? Is het kabinet bereid nu al een getalsmatig overzicht te geven van het aantal kinderen in leerplichtige leeftijd dat is ingeschreven bij een KDC (al dan niet in combinatie met inschrijving op een speciale of reguliere school) en het aantal kinderen met LGF-indicatie dat een reguliere school bezoekt?

Antwoord:

Deze vraag is ook gesteld aan de commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap in het kader van de vijfde voortgangsrapportage leerlinggebonden financiering.

In het kader van de AWBZ vindt een landelijke registratie plaats die gerelateerd is aan de zeven functies (zoals bijvoorbeeld verpleging en verzorging). Hierbij wordt niet geregistreerd van welk zorgaanbod (zoals een KDC) een kind gebruik maakt. Naast deze registratie vanuit de zorg, zal vanaf 2005 in het onderwijs een landelijke registratie plaatsvinden op basis van het onderwijsnummer. Met het onderwijsnummer worden bekostigingsrelevante gegevens verzameld. Hierbij vindt geen registratie plaats van AWBZ-toekenningen omdat deze informatie niet via de school beschikbaar is. Zoals vermeld in de Vijfde Voortgangsrapportage leerlinggebonden financiering, wordt een inventariserend onderzoek gedaan naar de samenwerkingsprojecten tussen KDC's en cluster 3 scholen. Hierbij zijn ook gegevens verzameld over de inzet van AWBZ zorg in het onderwijs en het aantal kinderen dat is ingeschreven bij een KDC. Op dit moment worden de laatste samenwerkingsprojecten onderzocht, waarna de verzamelde gegevens worden geanalyseerd. Zodra deze analyse gereed is, zal ik de Tweede Kamer daarover informeren.

23. Bent u bekend met expertisecentra en instellingen, zoals de Pameijer Keerkring uit Rotterdam, die van oordeel zijn dat vanaf april 2003 het volgen van onderwijs sterk is bemoeilijkt of geblokkeerd omdat PGB's na herindicatie niet meer of niet meer volledig werden verstrekt?

Antwoord:

Deze vraag is ook gesteld aan de commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap in het kader van de vijfde voortgangsrapportage leerlinggebonden financiering.

Ja. Uit dergelijke signalen vanuit het onderwijs- en zorgveld is gebleken dat er in de praktijk onduidelijkheid bestond over de afbakening tussen de AWBZ en het onderwijs.

Ik verwijs u naar bijgaande brief aan de Tweede Kamer over de richtlijn afbakening en reikwijdte AWBZ en onderwijs. Deze brief geeft antwoord op de vraag.

24. Bent u bereid in te gaan op de stelling van de Pameijer Keerkring, het REC-Non 3-1 en zml-school De Alk in Alkmaar, die menen dat de nieuwe indicatiestelling het volgen van adequaat onderwijs voor kinderen met handicaps ernstig bemoeilijken?

Antwoord:

Deze vraag is ook gesteld aan de commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap in het kader van de vijfde voortgangsrapportage leerlinggebonden financiering.

Zie ook het antwoord op vraag 23. Ik verwijs u naar bijgaande brief aan de Tweede Kamer over de richtlijn afbakening en reikwijdte AWBZ en onderwijs. Deze brief geeft antwoord op de vraag.

25. Is het kabinet zich bewust dat veel betrokkenen vrezen dat de nieuwe richtlijnen ertoe zullen leiden dat veel kinderen met een handicap de facto worden uitgesloten van onderwijs? Zo neen, kunt u uiteenzetten wat individuele ouders moeten doen indien hun gehandicapte kind wordt geweigerd omdat naar het oordeel van de school onvoldoende budget is om het kind voldoende zorg en ondersteuning te bieden?

Antwoord:

Ik verwijs u naar bijgaande brief aan de Tweede Kamer over de richtlijn afbakening en reikwijdte AWBZ en onderwijs. Deze brief geeft antwoord op de vraag.

26. Is het kabinet bereid te garanderen dat scholen in hun oordeelsvorming, voor wat betreft de toelating, in geen geval het argument kunnen gebruiken dat ze de nodige zorg en ondersteuning niet kunnen bieden vanwege het enkele feit dat er geen financiering beschikbaar is? Dit omdat in alle gevallen en op alle scholen in principe budget beschikbaar is om kinderen met handicap voldoende zorg te bieden.

Antwoord:

Deze vraag is ook gesteld aan de commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap in het kader van de vijfde voortgangsrapportage leerlinggebonden financiering.

Een afweging van de school over het al dan niet toelaten van een kind in relatie tot de zorg die dat kind nodig heeft, behoort tot de competentie van de school. Daarnaast behoort het tot de competentie van ouders om wel of niet via de AWBZ zorg aan te vragen voor hun kind en de wijze waarop deze zorg wordt uitgevoerd. De noodzaak en de beschikbaarheid van zorg die niet gefinancierd kan worden uit het leerlinggebonden budget, kan een rol spelen bij de toelatingsbeslissing van de reguliere school.

Vragen VVD-fractie

27. Vanaf de invoering van het LGF in het onderwijs is het aantal aanvragen voor een PGB, gefinancierd vanuit de AWBZ toegenomen. Een logische gevolgtrekking is dat door vaststelling van de regelgeving rond het LGF voor mensen duidelijkheid is geschapen waar ze voor welke indicatie terecht kunnen. De conclusie van de staatssecretaris dat de nieuwe wetgeving 'blijkbaar tot onduidelijkheid heeft geleid over welke taken uit de AWBZ en welke uit het LGF-budget gefinancierd moeten worden' is dan ook bevreemdend. Hoe komt de staatssecretaris tot deze conclusie?

Antwoord:

In algemene zin kan uit de discussie die in het land is ontstaan over dit onderwerp en het aantal vragen dat is gesteld door burgers, beroepsbeoefenaren en instellingen niet anders dan de conclusie worden getrokken, dat er onduidelijkheid bestaat.

28. De staatssecretaris wil het aantal kinderen met een PGB in het onderwijs terugdringen om zo het toegenomen aantal PGB's te beperken. Hoe verhouden zich de kosten van een leerling met een PGB in het regulier onderwijs zich tot die van dezelfde leerling zonder PGB op een op hem/haar toegesneden vorm van speciaal onderwijs?

Antwoord:

Ik verwijs u naar bijgaande brief aan de Tweede Kamer over de richtlijn afbakening en reikwijdte AWBZ en onderwijs. Deze brief geeft antwoord op de vraag.

29. De invoering van het LGF biedt nu, vaak samen met een PGB, een op maat gesneden oplossing voor leerlingen die nergens in ons huidige systeem terecht konden, zogenoemde thuiszitters. Is de staatssecretaris op de hoogte van deze problematiek? Is bekend hoeveel thuiszitters dankzij LGF en PGB het onderwijs weer zijn ingestroomd? Heeft u bij de invoering van de gedragslijn rekening gehouden met deze kinderen?

Antwoord:

Ik verwijs u naar bijgaande brief aan de Tweede Kamer over de richtlijn afbakening en reikwijdte AWBZ en onderwijs. Deze brief geeft antwoord op de vraag. Zie ook het antwoord op vraag 9.

30. In de gedragslijn is sprake van 'onderwijsvoorzieningen in aansluiting op het aanbod van de school'. Wat wordt hiermee precies bedoeld?

Antwoord:

Ik verwijs u naar bijgaande brief aan de Tweede Kamer over de richtlijn afbakening en reikwijdte AWBZ en onderwijs. Deze brief geeft antwoord op de vraag.

31. Leerplichtige kinderen kunnen tijdens schooluren geen aanspraak meer maken op AWBZ-zorg voor ondersteunende en activerende begeleiding. Gaat u ervan uit dat het onderwijs in deze specifieke begeleiding voorziet? Kunt u toelichting hoe dat volgens u geregeld is?

Antwoord:

Ik verwijs u naar bijgaande brief aan de Tweede Kamer over de richtlijn afbakening en reikwijdte AWBZ en onderwijs. Deze brief geeft antwoord op de vraag.

32. Volgens veel klachten wordt een school bij de indicatie tegenwoordig sneller aangemerkt als 'voorliggende voorziening'. Kunt u uitleggen voor welke voorziening een school dan een voorliggende voorziening is?

Antwoord:

Ik verwijs u naar bijgaande brief aan de Tweede Kamer over de richtlijn afbakening en reikwijdte AWBZ en onderwijs. Deze brief geeft antwoord op de vraag.

Vragen GroenLinks-fractie

33. Waarom is het nodig geweest om een overgangsregeling in het leven te roepen en kan de oude situatie niet blijven bestaan totdat de ministers van OCenW en VWS met elkaar overeenstemming hebben bereikt?

Antwoord:

Ik verwijs u naar bijgaande brief aan de Tweede Kamer over de richtlijn afbakening en reikwijdte AWBZ en onderwijs. Deze brief geeft antwoord op de vraag.

34. Betekent de formulering “als de school een voorliggende voorziening biedt of kan bieden” dat onderwijs niet per definitie een voorliggende voorziening biedt?

Antwoord:

Ik verwijs u naar bijgaande brief aan de Tweede Kamer over de richtlijn afbakening en reikwijdte AWBZ en onderwijs. Deze brief geeft antwoord op de vraag.

35. Als een school geen voorliggende voorziening biedt voor ondersteuning en begeleiding, kan er dan toch aanspraak gemaakt worden op deze AWBZ-zorg? Zo neen, waarom niet?

Antwoord:

Ik verwijs u naar bijgaande brief aan de Tweede Kamer over de richtlijn afbakening en reikwijdte AWBZ en onderwijs. Deze brief geeft antwoord op de vraag.

36. Wat zijn de criteria op basis waarvan wordt bepaald of een school een voorliggende voorziening biedt?

Antwoord:

Ik verwijs u naar bijgaande brief aan de Tweede Kamer over de richtlijn afbakening en reikwijdte AWBZ en onderwijs. Deze brief geeft antwoord op de vraag.

37. Hoe verhoudt de bepaling dat leerplichtige kinderen tijdens schooluren en tussen de schoolmuren geen aanspraak kunnen maken op ondersteunende en activerende begeleiding zich tot de brief van minister van OCW aan de NVA dat ook in het kader van PGB nieuwe stijl “inzet van een PGB voor verzorging, ondersteuning en begeleiding op school mogelijk wordt en in een aantal gevallen heel zinvol kan zijn”?

Antwoord:

Ik verwijs u naar bijgaande brief aan de Tweede Kamer over de richtlijn afbakening en reikwijdte AWBZ en onderwijs. Deze brief geeft antwoord op de vraag.

38. Bent u van mening dat inzet van een PGB voor ondersteunende en activerende nooit zinvol kan zijn, ook niet voor bijvoorbeeld autistische of dove kinderen?

Antwoord:

Zie antwoord op vraag 17.

39. Wordt er geen onduidelijkheid gecreëerd door te stellen dat “deze aanspraak niet geldt voor leerlingen die geïndiceerd zijn voor het speciaal onderwijs”? Is het waar dat kinderen die geïndiceerd zijn voor het speciaal onderwijs maar in het regulier onderwijs zitten wel aanspraak kunnen maken op verzorging en verpleging?

Antwoord:

Ik verwijs u naar bijgaande brief aan de Tweede Kamer over de richtlijn afbakening en reikwijdte AWBZ en onderwijs. Deze brief geeft antwoord op de vraag.

Vragen D66-fractie

40. Waaruit is gebleken dat de huidige wetgeving tot problemen leidt?

Antwoord:

Ik verwijs u naar bijgaande brief aan de Tweede Kamer over de richtlijn afbakening en reikwijdte AWBZ en onderwijs. Deze brief geeft antwoord op de vraag.

41. De voorgestelde gedragslijn tot 1 augustus 2004 betekent voor kinderen die al op school zitten en die tot nu toe geen beroep hebben gedaan op PGB dat uitgegaan wordt van de huidige regelgeving. Tegelijkertijd wordt erkend dat er afbakeningsproblemen zijn waardoor deze gedragslijn nodig is. Ook wordt aangekondigd dat na 1 augustus de huidige wet- en regelgeving eventueel wordt aangepast. Kortom: het kabinet erkent dat er problemen zijn met de huidige wet- en regelgeving. Is het dan eerlijk om kinderen die nu ineens door omstandigheden gedwongen een beroep moeten doen op PGB tussen wal en schip te laten vallen? In de praktijk zullen zij immers in de problemen komen door de geconstateerde onduidelijkheid.

Antwoord:

Ik verwijs u naar bijgaande brief aan de Tweede Kamer over de richtlijn afbakening en reikwijdte AWBZ en onderwijs. Deze brief geeft antwoord op de vraag.

42. Welke garanties geeft u dat deze kinderen niet in de problemen gaan komen door ambtelijke onenigheid over onduidelijke wetgeving?

Antwoord:

Er is geen sprake van ambtelijke onenigheid. Door de wijziging van de wetgeving rond de LGF en de AWBZ (aanspraken en indicatiestelling) is verduidelijking nodig. De vragen, die thans aan de orde komen hebben overigens niet alle te maken met onduidelijkheid maar met het tegendeel. De sterk verbeterde kwaliteit en de transparantie van de indicatiestelling AWBZ leiden ertoe, dat in gelijke situaties thans anders en meer in overeenstemming met de doelstellingen van de AWBZ wordt geoordeeld. Ik verwijs u naar bijgaande brief aan de Tweede Kamer over de richtlijn afbakening en reikwijdte AWBZ en onderwijs. Deze brief geeft antwoord op de vraag.

43. Kunt u ter verduidelijking aangeven wat ouders van een leerplichtig kind met zojuist geconstateerde dyslexie nu moeten doen? Waar kunnen deze ouders in dit schooljaar met hun ondersteuningsvraag naartoe?

Antwoord: Dyslexie is geen diagnose op basis waarvan een indicatiesteller een AWBZ-aanspraak kan vaststellen. De indicatiesteller brengt de beperkingen in kaart die het gevolg zijn van de grondslagen zoals genoemd in het Besluit zorgaanspraken AWBZ en bepaalt vervolgens of een individuele verzekerde redelijkerwijs aangewezen is op een vorm van AWBZ-zorg. Dyslexie is een moeilijk objectiveerbaar fenomeen dat in verschillende gradaties en vormen kan voorkomen met uiteenlopende oorzaken of achtergronden. Ouders bieden hun kind daarbij ondersteuning, de school of de schoolbegeleidingsdienst bieden begeleiding of het kind neemt deel aan activiteiten waardoor de dyslexie in positieve zin wordt beïnvloed. Als de verwachting bestaat dat aanspraak bestaat op een vorm van AWBZ-zorg kan een indicatie worden gevraagd. In veel gevallen zal gelet op de beoordelingscriteria geen aanspraak op AWBZ-zorg kunnen worden vastgesteld.

44. Is de inzet van de overeenstemming die de minister van OCW en de staatssecretaris van VWS met elkaar proberen te bereiken, dat ook na 1 augustus 2004 het inzetten van PGB in het onderwijs mogelijk blijft? Immers, alleen dan is een echte keuze voor ouders mogelijk tussen het reguliere onderwijs en het speciale onderwijs.

Antwoord:

Ik verwijs u naar bijgaande brief aan de Tweede Kamer over de richtlijn afbakening en reikwijdte AWBZ en onderwijs. Deze brief geeft antwoord op de vraag.

Vragen ChristenUnie-fractie

45. Is de staatssecretaris overeengekomen dat de minister van OCW de financiering overneemt van de wegvallende AWBZ-voorzieningen (ondersteunende en activerende begeleiding) voor nieuwe aanvragen voor een PGB op naar het regulier onderwijs? Zo neen, waarom niet?

Antwoord:

Ik verwijs u naar bijgaande brief aan de Tweede Kamer over de richtlijn afbakening en reikwijdte AWBZ en onderwijs. Deze brief geeft antwoord op de vraag.

46. Hoe groot schat de staatssecretaris het effect van de voorgestelde gedragslijn in, dat veel kinderen met een verstandelijke handicap van het regulier onderwijs worden uitgesloten nu ondersteunende en activerende begeleiding niet meer AWBZ-gefinancierd wordt? Erkent de staatssecretaris dat zonder deze functie deze kinderen veelal niet meer aan het regulier onderwijs kunnen blijven deelnemen?

Antwoord:

Ik verwijs u naar bijgaande brief aan de Tweede Kamer over de richtlijn afbakening en reikwijdte AWBZ en onderwijs. Deze brief geeft antwoord op de vraag.

47. Zullen kinderen met een meervoudige handicap zonder PGB nog worden toegelaten op het speciaal onderwijs? Kan de directie van een zmlk-school voldoende begeleiding bieden zonder AWBZ-financiering?

Antwoord:

Ik verwijs u naar bijgaande brief aan de Tweede Kamer over de richtlijn afbakening en reikwijdte AWBZ en onderwijs. Deze brief geeft antwoord op de vraag.

48. Is het risico niet dat meervoudig gehandicapte kinderen voor wie zonder PGB geen plek meer zal zijn op de speciale scholen, zij naar de Cluster 3-scholen zullen worden doorverwezen, of thuis komen te zitten? Hoe verhoudt zich dit tot het bestaande beleid, waarin zo veel mogelijk wordt ingezet op deelname aan het onderwijs?

Antwoord:

Ik verwijs u naar bijgaande brief aan de Tweede Kamer over de richtlijn afbakening en reikwijdte AWBZ en onderwijs. Deze brief geeft antwoord op de vraag.

49. Is de staatssecretaris niet van mening dat zij de rechten van kinderen met een (verstandelijke) beperking op onderwijs met deze maatregel inperkt?

Antwoord:

Ik verwijs u naar bijgaande brief aan de Tweede Kamer over de richtlijn afbakening en reikwijdte AWBZ en onderwijs. Deze brief geeft antwoord op de vraag.

50. Wil de staatssecretaris garanderen dat na 1 augustus 2004 leerlingen die een PGB hebben of willen aanvragen weer in aanmerking zullen komen voor financiering van zowel persoonlijke verzorging en verpleging als ondersteunende en activerende begeleiding, zowel in het regulier en het speciaal onderwijs, omdat het onderwijs anders voor kinderen met een verstandelijke beperking geheel ontoegankelijk dreigt te worden?

Antwoord:

Ik verwijs u naar bijgaande brief aan de Tweede Kamer over de richtlijn afbakening en reikwijdte AWBZ en onderwijs. Deze brief geeft antwoord op de vraag.

Vragen SGP-fractie

51. Wat is de precieze betekenis van het overleg over de reikwijdte en de afbakening van de onderwijswetgeving en de AWBZ, terwijl er tegelijkertijd al allerlei consequenties worden verbonden aan de bestaande regels? Wat zijn de consequenties voor de leerlingen, als blijkbaar de precieze reikwijdte van de beide wetten nog onduidelijk is?

Antwoord:

Ik verwijs u naar bijgaande brief aan de Tweede Kamer over de richtlijn afbakening en reikwijdte AWBZ en onderwijs. Deze brief geeft antwoord op de vraag.

52. Op welke punten verschillen de voorwaarden voor het krijgen van een persoonsgebonden budget op basis van de AWBZ en de leerlinggebonden financiering? Is het op basis van de onderwijswetgeving mogelijk om alle (specialistische) zorg te bieden waarop kinderen met een handicap op basis van de AWBZ recht zouden hebben?

Antwoord:

Ik verwijs u naar bijgaande brief aan de Tweede Kamer over de richtlijn afbakening en reikwijdte AWBZ en onderwijs. Deze brief geeft antwoord op de vraag.

53. Deelt de staatssecretaris de visie van de Federatie van Ouderverenigingen dat veel kinderen met een handicap als gevolg van de gedragsregel uitgesloten worden van onderwijs? Op welke manier worden deze gevolgen uitgesloten?

Antwoord:

Ik verwijs u naar bijgaande brief aan de Tweede Kamer over de richtlijn afbakening en reikwijdte AWBZ en onderwijs. Deze brief geeft antwoord op de vraag.

54. Met ingang van welke datum er eindelijk ook voor de langere termijn voor ouders en leerlingen die op deze voorzieningen zijn aangewezen volstrekte duidelijkheid bestaan, zodat de onzekerheid en de twijfels over de toegankelijkheid zijn opgeheven? Kan een taakstellend tijdpad worden gepresenteerd voor dat deel van de procedure waarvoor het kabinet zelf verantwoordelijk is?

Antwoord:

Ik verwijs u naar bijgaande brief aan de Tweede Kamer over de richtlijn afbakening en reikwijdte AWBZ en onderwijs. Deze brief geeft antwoord op de vraag.

Antwoorden op kamervragen van het Kamerlid Rouvoet over de regeling voor het persoonsgebonden budget (pgb) (2030406030).

1.

Is het waar dat in de nieuwe regeling voor het persoonsgebonden budget (pgb) slechts 5 euro per dag wordt vergoed voor vervoer op medische indicatie? Hoeveel was dit in de oude regeling?

1.

Wanneer een cliënt geïndiceerd is voor ondersteunende of activerende begeleiding in dagdelen en daarbij een medische noodzaak voor vervoer is vastgesteld, wordt in de nieuwe regeling voor het persoonsgebonden budget (pgb) het vervoer voor € 5 per dagdeel (en dus niet per dag) in het budget meegefinancierd. Dit geldt voor de klassen A t/m E (= 1 tot 5 dagdelen). Voor klasse F (= 6 dagdelen) wordt een totale bijtelling van € 20 euro gerekend, de klassen G t/m I (7 tot 9 dagdelen) kennen een bijtelling van € 25.

In de regelingen pgb oude stijl was het niet mogelijk de vervoerskosten van de budgethouder uit de trekkingsrechten van het pgb te betalen. Vervoer viel niet op die wijze onder de oude sectorspecifieke aanspraken. Hierop bestond echter een uitzondering, namelijk als de budgethouder een zorgcontract heeft afgesloten met een dagverblijf voor verstandelijk gehandicapten. In dat geval kan het vervoer van en naar dat dagverblijf uit de trekkingsrechten van het pgb betaald worden, indien voldaan wordt aan de volgende twee voorwaarden:

1. Het vervoer moet georganiseerd zijn door het dagverblijf en
2. de prijs van het vervoer – al dan niet verwerkt in de prijs van het verblijf – moet op de factuur van het dagverblijf in rekening zijn gebracht.

2.

Vindt u dat dit bedrag in verhouding staat tot de werkelijke kosten van vervoer, welke al gauw vier keer zo hoog liggen?

2.

Het bedrag van € 5 per dagdeel moet gezien worden als een bijtelling voor vervoer op het budget voor ondersteunende of activerende begeleiding in dagdelen en niet als een vergoeding van vervoerskosten. Het bedrag dat binnen het budget aan vervoer besteed kan worden, is niet gelimiteerd. Budgethouders kunnen geheel naar eigen inzicht het vervoer regelen, dat wil zeggen door wie, wanneer, hoe en tegen welke prijs.

3.

Klopt het dat wie het vervoer via een 'in natura'-regeling aanvraagt, de kosten wel volledig vergoed krijgt? Zo ja, deelt u de mening dat dit strijdig is met het stimuleren van eigen initiatief en gelijke toegang voor pgb-houders en in natura-cliënten tot voorzieningen?

3.

De financiering van de vervoerskosten bij zorg in natura-cliënten die een medische indicatie hebben voor vervoer, is geheel anders geregeld dan bij het pgb. Bij zorg in natura kan het zorgkantoor met een instelling voor cliënten die een medische indicatie hebben voor vervoer een toeslag voor vervoerskosten met de zorginstelling afspreken. De aanvaardbare kosten voor vervoer kunnen worden gevormd door het maken van een prijs- en volumeafpraak over toeslagen, zoals vermeld in de "Beleidsregel extramurale zorg" van het College Tarieven Gezondheidszorg (CTG) (Beleidsregel II-623/III-802). Daarin worden afhankelijk van de dagactiviteit per doelgroep verschillende toeslagen voor vervoer gehanteerd, die voor de daarin onderscheidene dagactiviteiten kunnen variëren van € 9,70 tot € 19,40 per (aanwezigheids)dag (en niet per dagdeel).

Gelijk aan de zorg in natura is in het pgb nieuwe stijl geregeld, dat daar waar sprake is van zorg gedurende een dagdeel het daartoe medisch noodzakelijke vervoer wordt meegefinancierd bij de instellingen. Voorop staat dat het pgb een alternatief is voor zorg in natura en geen alternatieve bekostiging van zorg in natura.

4.

Is het waar dat voor sommige instellingen ook de in natura-vergoeding voor vervoer van meervoudig complex gehandicapte kinderen ontoereikend is, zodat ouders de kosten geheel zelf moeten dragen?

4.

Zoals al geantwoord op vraag 3. kunnen instellingen via de "Beleidsregel extramurale zorg" van het CTG een budget krijgen voor de vervoerskosten van cliënten, die een medische indicatie hebben voor vervoer. Het vervoer is de verantwoordelijkheid van de instelling. De instellingen (dus niet de client zelf) krijgen de normbedragen voor 100% vergoed. De werkelijke vervoerskosten die uitstijgen boven de normatieve vervoerskosten kunnen voor 75% nagecalculeerd worden.

5.

Is de trend dat steeds meer pgb-houders zich genoodzaakt zien over te stappen naar in natura-zorg wegens ontoereikende vergoedingen?

5.

Allereerst merk ik op dat het pgb geen vergoeding is, maar een persoonsgebonden budgetfinanciering die zorgvragers de mogelijkheid biedt naar eigen inzicht en behoefte de geïndiceerde zorg zelf in te kopen. Mij hebben geen signalen bereikt dat steeds meer pgb-houders zich genoodzaakt zien over te stappen naar zorg in natura, omdat het toegekende budget niet toereikend is voor de inkoop van de geïndiceerde zorg. Volgens de gegevens van het College voor zorgverzekeringen is sinds de invoering van het pgb nieuwe stijl per 1 april 2003 het aantal budgethouders per 1 november 2003 met 10.358 gegroeid. Los daarvan zijn zorgvragers niet verplicht om voor een pgb te kiezen. Budgethouders kunnen altijd om wat voor reden dan ook overstappen naar zorg in natura.

6.

Wat wilt u eraan doen om te voorkomen dat pgb-houders zich genoodzaakt zien over te stappen naar in natura-zorg wegens ontoereikende vergoedingen?

6.

Gelet op mijn antwoord op vraag 5 en een onverminderd sterke groei van het aantal budgethouders zie ik geen aanleiding om de pgb-regeling te wijzigen.